

ТЛУМАЧНИЙ СЛОВНИЧОК

Аванпост — передовий сторожовий пост, що охороняє армію від несподіваного нападу ворога.

Агресія — ворожість, бажання принизити, образити.

Астронавт / астронавтка (гр.) — спеціально підготовлений/підготовлена) для польотів у космічному просторі чоловік / жінка; фахівець / фахівчиня з астронавтики — науки про польоти космічних апаратів у міжпланетному просторі.

Баласт — додатковий вантаж (пісок, камінь і т. ін.) для поліпшення мореплавних якостей судна або регулювання підйомної здатності повітроплавальних апаратів; *перен.* — непотрібна річ, щось зайве.

Вислів — сполучення слів або речень, що виражає закінчену думку.

Вити 1 — видавати протяжні, високі та жалібні звуки (про собак, вовків та деяких інших тварин); утворювати звуки, подібні до виття (про явища природи).

Вити 2 — скручуючи, зсукуючи, з'єднувати щось (волокна, нитки, гілкі і т. ін.) в одне ціле.

Віртуальний (лат.) — 1. Можливий; такий, що може або має проявитися. 2. Умовний. *Віртуальна реальність.*

Вчасний — такий, що відбувається, робиться у відповідний час, саме тоді, коли треба.

Гонорівий — сповнений гонору; чванливий, пихатий.

Грамота 1 — уміння читати й писати.

Грамота 2 — документ, яким нагороджують за успіхи в якій-небудь справі.

Гуманність — людяність, уважність до людей, повага до їхньої гідності, турботливе до них ставлення.

Гумор — доброзичливо-глузливе ставлення до чого-небудь, спрямоване на викриття недоліків; уміння подати, зобразити щось у комічному вигляді.

Гуртувати — об'єднувати людей.

Гро́но — скупчення плодів або квітів на одній гілці; китиця.

Депутат, депутатка (лат.) — особа, обрана виборцями відповідного виборчого округу до представницького органу державної влади або до органу місцевого самоврядування.

Дружний — 1. Зв'язаний дружбою, взаємною прихильністю, довір'ям, відданістю, згодою. 2. Який відбувається одночасно, спільно, погоджено, злагоджено.

Дружній — заснований на дружбі, доброзичливості, довір'ї, приязний.

Живосилом (щось робити) — всупереч чиемусь бажанню; насильно, силою.

Емоційний — 1. Такий, що виражає емоції, сповнений ними. 2. Який легко збуджується, швидко реагує на щось; нестриманий.

Емоція — переживання людиною свого ставлення до дійсності, навколишнього життя; душевне переживання, почуття людини.

Імітувати — наслідувати когось; відтворювати або підробляти щонебудь.

Імунітет — несприйнятливність організму до збудників заразних хвороб, стійкість проти зараження та отруєння.

Інженерія — галузь людської діяльності із застосування знань і навичок для проектування і створення технічних об'єктів; інженерна справа, інженерна спеціальність.

Кмітливий — дотепний, тямущий, метикуватий.

Контраст — гостро виражена протилежність, різка відмінність у яскравості та кольорі предметів.

Конфлікт — зіткнення протилежних інтересів, думок, поглядів; гостра суперечка.

Коса 1 — заплетене волосся.

Коса 2 — сільськогосподарське знаряддя, що має вигляд вузького зігнутого леза, прикріпленого до держака.

Котики — суцвіття верби та деяких інших рослин.

Крона 1 — верхня частина дерева — сукупність його гілок.

Крона 2 — грошова одиниця в деяких європейських країнах; монета відповідної вартості.

Лава 1 — дошка на стояках, на яку сідають або ставлять щось.

Лава 2 — спосіб шиккування, коли люди стоять один біля одного; шеренга, ряд.

Лазерний — пов'язаний із застосуванням лазера — приладу для створення або скерування світла.

Лебідка 1 — самиця лебедя.

Лебідка 2 — пристрій для підймання і переміщення вантажів.

Лихослів'я — уживання грубих, лайливих, соромітних слів.

Лібрето — словесний текст великого музично-вокального твору (опери, оперети тощо).

Літній 1 — який буває влітку; теплий, гарячий.

Літній 2 — який починає старіти; немолодий.

Людяність — почуття любові до людей, поваги до їхньої гідності; людинолюбство, гуманізм.

Людяний — такий що щиро, доброзичливо, чуйно ставиться до інших; уважний до чужих потреб; гуманний.

Маєстро — шаноблива назва видатного музиканта, композитора, художника.

Марносла́вство — надмірно висока думка про себе, породжене цим зневажливе ставлення до інших людей; пихатість, чванькуватість, гоноровість.

Метро — скорочена назва метрополітену — міської електричної залізниці, що проходить під землею в тунелях, а на поверхні по мостах або спеціально відведених ділянках вулиці.

Мимохідь — проходячи мимо когось, чогось; по дорозі; *перен.* не зосереджуючись на чомусь; між іншим.

Мріяти — створювати в уяві образ когось, чогось; поринати в мрії.

Пам'ятка — визначна споруда або витвір мистецтва, що є частиною культурної спадщини країни або людства загалом і охороняється законом.

Пам'ятник — витвір мистецтва (статуя, скульптурна група, бюст, меморіальна дошка), створений для увічнення пам'яті про людей і події.

Перлівий 1 — зроблений із перлів. *Перловий браслет.*

Перлівий 2 — приготований із зерен ячменю (про крупу). *Перловий суп.*

Пильнувати — бути на сторожі, захищаючи когось, щось, стерегти, доглядати що-небудь, охороняти.

Покрובה — релігійне свято, що відзначається православною церквою 14 жовтня.

Полובה — відходи при обмолочуванні й очищуванні зерна хлібних злаків, льону та деяких інших культур, що використовується переважно як корм для тварин; *перен.* щось несерйозне, таке, що не має цінності, суттєвого значення.

Пончо — традиційний одяг індіанців; сучасне жіноче пончо — накид без рукавів із вирізом для голови.

Принтер — комп'ютерний пристрій, призначений для перенесення тексту або малюнків на фізичний носій (папір) малими тиражами.

Реальний — такий, що існує насправді, справжній, дійсний.

Рекорд — найвище досягнення в чомусь; *перен.* найвищий ступінь вияву чогось.

Реліквія — річ, яку зберігають як пам'ять про минуле.

Репер / реперка — артист / артистка, що читає римовані рядки під ритм музики.

Рибалка — особа, яка ловить рибу, займається рибальством.

Риболовля — ловіння риби.

Самовпевненість — надто велика впевненість у собі та своїх можливостях, здібностях; зарозумілість.

Світло — 1. Промениста енергія, що випромінюється якимось тілом, сприймається зором і робить видимим навколишнє; 2. *перен.* Те, що робить ясным, зрозумілим навколишній світ; те, що робить радісним, щасливим життя.

Сірість — сіра забарвленість чогось; *перен.* відсутність виразності, яскравості, оригінальності; беззмістовність.

Смузі — густий холодний напій, зроблений шляхом збивання свіжих фруктів, ягід чи овочів у пюре разом із іншими складниками: медом, молоком, йогуртом тощо.

Соло — виконання музичного твору одним інструментом або одним співаком.

Спринтер — бігун, плавець, гонщик на коротку дистанцію.

Суржик — 1. Суміш зерна пшениці й жита, жита й ячменю, ячменю й вівса і т. ін. ; борошно з такої суміші. 2. *перен.* Елементи двох або кількох мов, об'єднані штучно, без додержання норм літературної мови; нечиста мова.

Такт 1 — метрична музична одиниця — кожна з рівних за тривалістю частин, на які поділяється музичний твір за числом ритмічних наголосів у ньому.

Такт 2 — культура поведінки, уважне ставлення до когось.

Тактовність — уміння поводитися відповідно до прийнятого етикету та етичних норм.

Толерантність — уміння людини, суспільства, держави із розумінням, тактовно й делікатно ставитися до точки зору, думок і вчинків, які не збігаються з їхньою позицією; прийняття й розуміння проявів людської індивідуальності.

Талант 1 — видатні природні здібності людини; хист, обдаровання.

Талант 2 — грошова одиниця у Давній Греції, Месопотамії, Сирії.

Тирамісу́ — італійський десерт із ароматом кави.

Точити 1 — те саме, що гострити.

Точити 2 — 1. Повільно або крізь вузький отвір випускати рідину або сипку речовину; цідити, виціджувати. 2. Змущувати текти, литися, повільно падати по краплі (кров, сік і т. ін.).

Тріо — 1. Ансамбль із трьох музикантів-виконавців. 2. Музичний твір для трьох голосів або інструментів.

Унікальність — винятковість, рідкісність, надзвичайність.

Уява — здатність образно створювати або відтворювати щось у думках, свідомості.

Уявлення — розуміння, знання чогось, яке ґрунтується на досвіді, певній інформації, одержаних відомостях.

Хизуватися — пишатися чимось, виставляти щось напоказ; вихвалитися, чванитися.

Хостинг — послуга розміщення вебсайтів чи вебдодатків на комп'ютерах, підключених до комп'ютерної мережі.

Худі — светр (кофта) з м'якого бавовняного трикотажу, з каптуром, великою накладною кишенею спереду і шнурком для затягування каптура.

Цінність — важливість, значущість чогось. *Духовні цінності* — уявлення більшості людей про те, що таке добро, справедливість, гідність, патріотизм, любов, дружба. *Матеріальні цінності* — предмети (земля, будівлі, речі побуту), що мають певну вартість, ціну.

Чайка — безпалубний плоскодонний човен запорозьких козаків, що використовувався в XVI–XVII ст., видовбана колода, по бортах обшита дошками, зі щоглою з вітрилом, 10-ма–15-ма парами весел. Довжина — приблизно 18 м, ширина й висота обшитих очеретом бортів — до 4 м.

Чатбот — комп'ютерна програма, яка імітує інтерактивну розмову людини з приладом на основі ключових, заздалегідь прописаних речень користувача.

Чепурний — такий, що відзначається чистотою, акуратністю, охайністю.

Чумак — в Україні в XV–XIX ст. візник, який перевозив на волах хліб, сіль, рибу та інші товари для продажу.

Форпост — передня позиція на ділянці фронту; варта, сторожа.

Цуратися — триматися осторонь, уникати когось або чогось.

Шарада — загадка, побудована на визначенні слова за його частинами або складами, поданими описово (склади можуть становити й окремі слова).

Шоу — вистава, масове видовище; *перен.* чиїсь дії або заходи, розраховані на привернення уваги.